

Algemene gegevens :

Ligging : Elisabethlaan 235 te 8400 Oostende
Jaar van ontwerp : 1935
Bouwjaar : 1936
Architect : J. De Bruycker - Roeselare

Onlangs verscheen het boek "Uit klei gebakken" (1) waarin men een overzicht kan vinden van de baksteenarchitectuur in België tussen 1200 en 1940. Bij de afbeeldingen van goede voorbeelden tussen de twee Wereldoorlogen hebben de samenstellers gekozen o.a. voor woning Depuydt (blz. 183). Dat deze keuze niet toevallig is zal u verder wel kunnen vaststellen.

Vooraleer het gebouw te benaderen is het zeker noodzakelijk de Belgisch/Nederlandse banden weer te geven op gebied van architectuurinvloeden. Het is hoofzakelijk een eenrichtingsverkeer geweest van Nederland naar België. (2)

Vóór de eerste wereldoorlog had men in Vlaanderen een invloed van de Nederlandse architect Berlage. Het beste voorbeeld hiervan is wel een woning die architect Huib Hoste bouwde in Assebroek in 1912.

Na de Eerste Wereldoorlog kreeg men vanuit Nederland een dubbele invloed. Vooreerst had men de "Stijlbeweging" rond figuren als Van Doesburg en Rietveld. Het herinterpreteren van de "Stijlprincipes" kan men het best terugvinden opnieuw bij Huib Hoste in de prachtige woning De Beer te Knokke van het jaar 1924. (3)

De andere pool was de Amsterdamse School die met haar expressonistische baksteenarchitectuur vooral navolging kreeg in het werk van de Gentse architect Geo Henderick.

In het begin van de jaren dertig kreeg men in Vlaanderen opnieuw een verschuiving van de invloeden. Een groep architecten rond o.a. De Koninck, V. Bourgeois (ontwerper stadhuis Oostende), G. Eysselinck (ontwerper Postgebouw Oostende) kozen voor de "Internationale Stijlbeweging" met als hoofdfiguur Le Corbusier. Het was een zoeken naar een universele architectuur ter bevrijding van de mensheid. Maar toch blijft de invloed van Nederland op de Vlaamse architectuur zwaar doorwegen vooral door het werk van de Nederlandse architect W. Dudok.

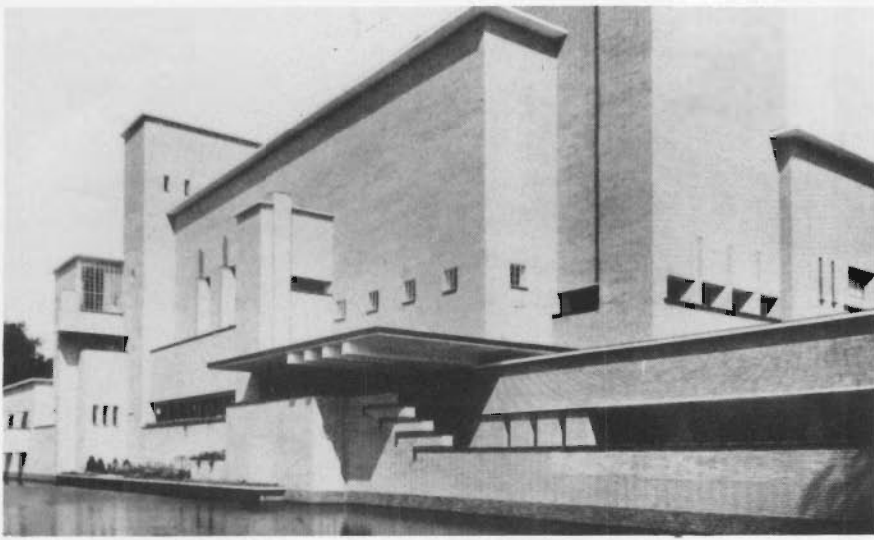
Waar de "Internationale Stijlbeweging" gericht was op een zuivere vorm van het purisme en het functionalisme kreeg men bij Dudok een poëtische kubistische architectuurvorm.

De invloed van Dudok tussen de jaren 1930 en 1940 is zeer groot geweest in Vlaanderen. Woning Depuydt is een uniek voorbeeld van deze architectuurbenadering.

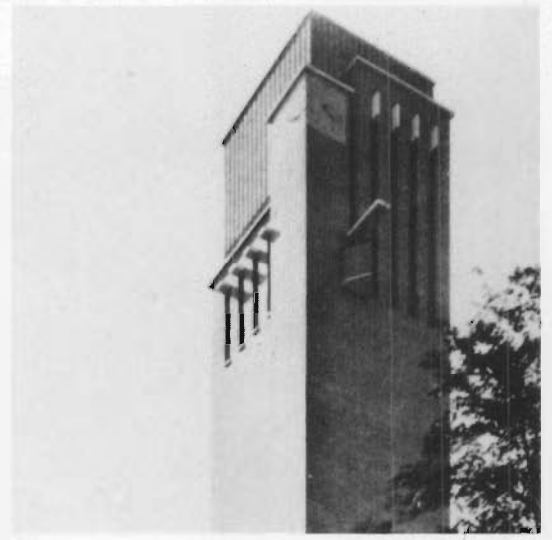
De ontwerper van dit gebouw is de Roeselaarse architect J. De Bruycker die samen met o.a. G. Eysselinck, L. Stijnen (ontwerper Kursaal Oostende) tot de tweede generatie van moderne architecten behoorde.

Tussen 1930 en 1935 ontwierp De Bruycker reeds enkele goede gebouwen vooral in de streek rond Roeselare. (4)

Vooraleer aan het ontwerp te Oostende te beginnen trok de architect samen met dokter Depuydt naar Nederland, en meer bepaald naar Hilversum. (5)

1

2

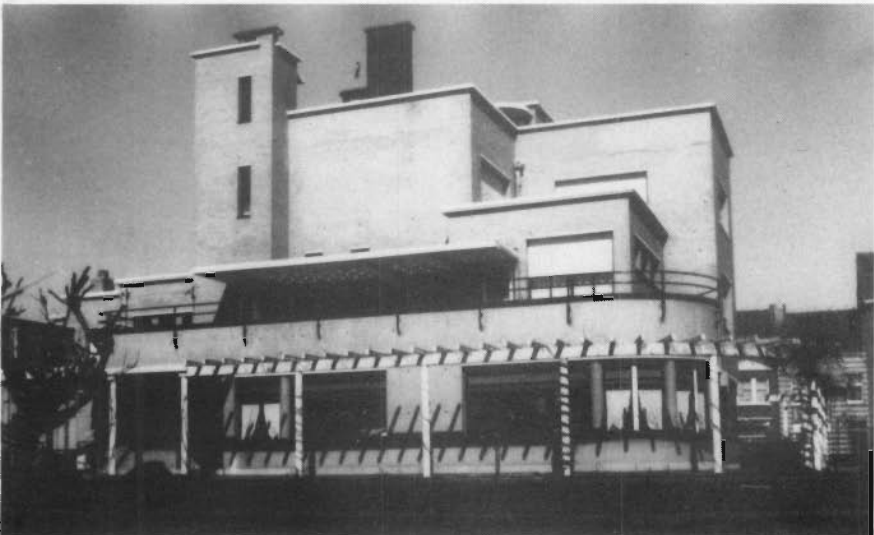
1. Stadhuis Hilversum (Nederland) 1924-1930
architect W. Dudock
2. Stadhuis Hilversum - Toren
Stadhuis Heist - Toren
3. architect Langerhaert (Gent) 34 / 35
4. Woning Depuydt Oostende
5. Architect J. DeBruycker - Roeselare

4

3

5

Het stadhuis van Hilversum (foto 1 en 2) van architect W. Dudok (1924-1930) heeft een grote invloed gehad op het architecturaal denken van de jaren dertig. Gezien deze studiereis is het dus zeker niet toevallig dat in woning Depuydt zeer veel elementen van Dudok zijn weer te vinden.

Voor deze woning met dokterspraktijk gaf Stad Oostende een bouwvergunning op 20 september 1935. Begin 1936 begon de aannemer Th. Pauwels - G. Vereecke uit Middelkerke de ruwbouwwerken. (6)

Begin november van hetzelfde jaar kon de familie Depuydt intrek nemen in haar nieuwe woning. (5)

Het concept van het geheel voorzag een gedeelte voor de woning en een ander gedeelte voor de dokterspraktijk. De ruimte voor de dokter was noordelijk gericht en met een directe uitgang op de Elisabethlaan. Het gedeelte voor de woning is oost-zuid georiënteerd en heeft een kleine tussenruimte tussen straat en inkomdeur.

Het geheel is opgetrokken in gele bakstenen van de firma Florizoone uit Nieuwpoort. Opmerkelijk is wel het gebruik van gekleurde terra-cotta elementen (licht- en donkerbruin) aan beide inkomdeuren.

Het hoogtepunt van het gebruik van terra-cotta is zeker het interieur van de Basiliek van Koekelberg. Het eerste gedeelte van dit bouwwerk (architect Van Huffel) kwam klaar begin 1934.

Het geheel van alle gevels komt zeer harmonieus over. Na een analyse van de gevelopbouw blijkt dat het om geen toeval gaat. De gevels zijn opgebouwd met diagonaallijnen van 30°/45° en 60°. Zo is het vlak van de voorgevel het gevolg van een diagonaallijn van 30°. (7)

Het grondplan is zeer functioneel en qua ruimte zeer interessant. Men komt deze woning binnen langs een windsas ; dit element is visueel weergegeven in de gevel door gebruikt te maken van een afzonderlijk volume.

Na deze windsas komt men in een centrale binnenruimte met trap (hoogte 6.10 m.). Het noorderlicht komt binnen in deze ruimte door drie gezandstraalde venster-glazen van de Gentse glazenier Gustaaf Rigelle (1908-). Deze kleurloze figuratieve glaspanelen harmoniëren volgens Rigelle veel beter met de functionele architectuur dan de gekleurde brandglazen van vroeger. (8)

Voor deze woning ontwierp J. De Bruycker ook enkele houten vaste meubels (zwart van kleur). In het geheel van de binneninrichting hechte hij zeer veel belang aan de juiste kleurkeuze van het schilderwerk.

Om te besluiten zou ik nog willen verwijzen naar het stadhuis van Heist (enkel de toren) van architect Langeroot (zie foto 3) omdat hier ook zeer duidelijk de invloed van Dudok aanwezig is. Vergelijking van foto 2 en 3 geeft dit zeer goed weer.

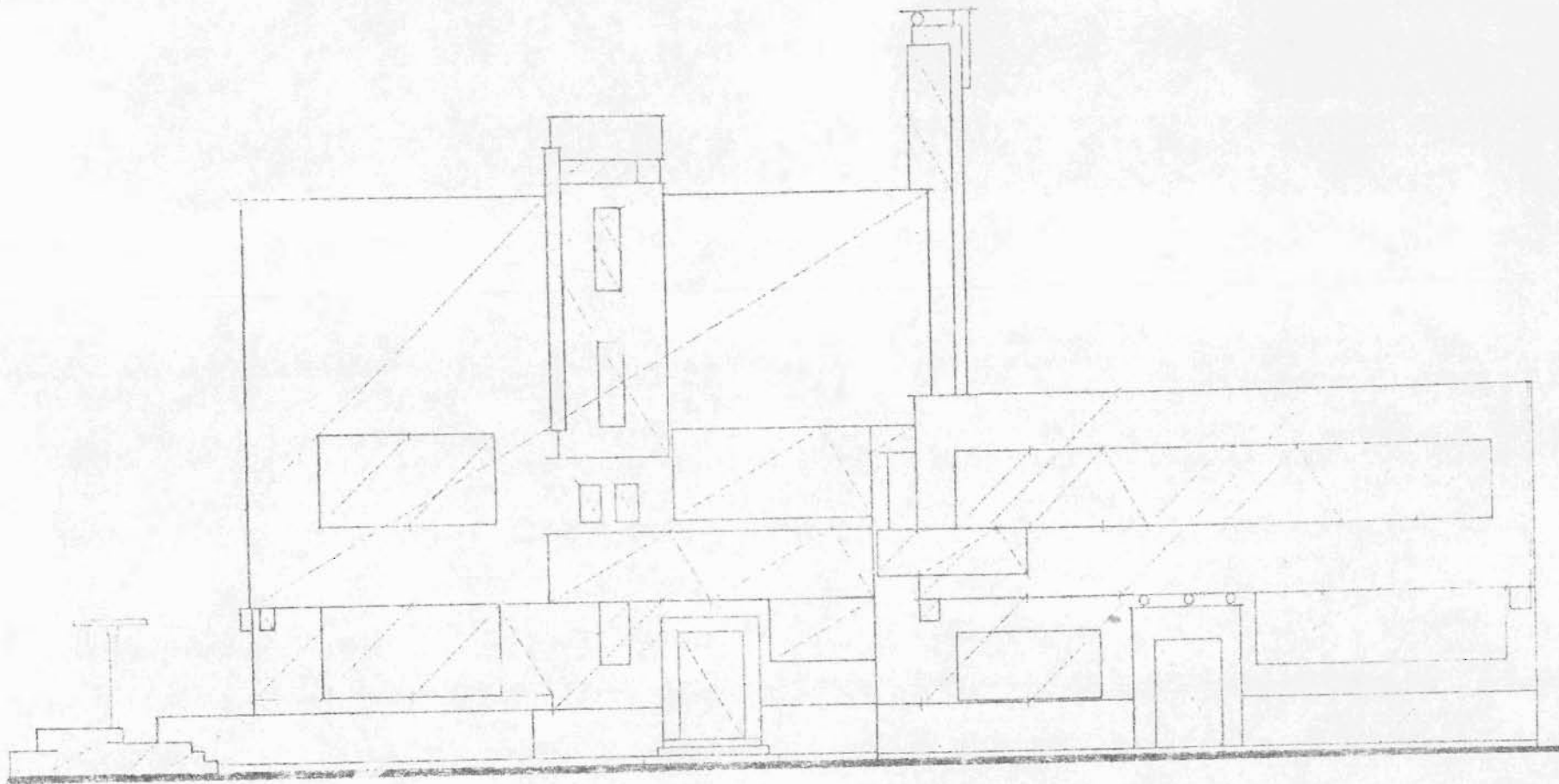
Marc DUBOIS - architect

Assistent Hoger Architectuurinstituut Sint-Lucas
Gent

Nota's

- (1) Peirs, Giovanni : "Uit klei gebakken - baksteenarchitectuur van 1200 tot 1940"
Foto's : Peter Labarque
Uitgever Lannoo Tielt/Amsterdam.
- (2) Een meer uitgebreide tekst over de relatie Nederland/België is te vinden in
TA/BK nr. 12 - 1971 (blz. 307/314)
"Huib Hoste en de Nederlandse architectuur" door Geert Bekaert
"Huib Hoste" door Marcel Smets.

-18-

woning depuydt Costende 1935

Gemaakt naar de tekeningen
van architect J. De Bruycker.

Architect Marc Dubois.

80/102

- (3) Smets Marcel : "Huib Hoste, voorvechter van een vernieuwde architectuur"
Uitgave : Nationale Confederatie van het bouwbedrijf.
Woning De Beer blz. 106/107.
- (4) Woning De Buscher-De Clercq te Roeselare.
"Un exemple logique de l'Utilisation des qualités respectives de la brique
et du béton".
Bâtir nr. 21 - 1934.
- (5) Gegevens van mevrouw Depuydt.
- (6) Uit Bâtir nr. 43 - Juin 1936 blz. 744.
- (7) Gevelstudie woning Depuydt - arch. M. Dubois (niet gepubliceerd).
- (8) Uit "Van Kromme tot Rechte - Architectuur en Toegepaste Kunsten in Oost-
Vlaanderen van 1920 tot 1940"
Y. De Smet en N. Poulain.
Uitgave Provinciebestuur Oost-Vlaanderen 1979.

ARY SLEEKS - een SANS RANCUNE en een CURIOSUM ?

Ary SLEEKS wordt in DE PLATE, waarvan hij de stichter is, niet steeds gejeugd
zoals 't hoort. N.a.v. 25 jaar De Plate wordt hij, blz. 79/193, A. SLEECKX ge-
noemd, terwijl hij in EEN KWARTIEUW "PETITE HISTOIRE" van OOSTENDE, blz. 79/
257-259, schromelijk oneer wordt aangedaan.
november 1954 : Stichting "De Plate"

Autosnelweg : vak Oostende-Stene door Minister Van Glabbeke
ingehuldigd

° Wie de stichter van "De Plate" is, wordt NIET VERMELD. Als Minister Van Glab-
beke wordt genoemd omdat hij dit stuk van de autosnelweg inhuldigde, dan moest
Ary Sleeks als stichter van "De Plate" ook vernoemd worden zijn.
In dezelfde PETITE HISTOIRE wordt Ary Sleeks' overlijden NIET VERMELD (zoveel
overlijdens, zelfs van personen die helemaal niks met "De Plate" te maken hebben,
wél). Maar dit blijkt een ERREUR te zijn. En dat zàl wel ! Blz. 80/18 schrijft
O.V. immers zelf dat het ONVERGEEFLIJK is dat het OVERLIJDEN ARY SLEEKS, LETTER-
KUNDIGE EN MEDE-STICHTER van "DE PLATE" uit de lijst wegviel.

° Ik wens te benadrukken dat ARY SLEEKS de STICHTER van DE PLATE is, en allen
die hij op de stichtingsbijeenkomst uitnodigde MEDESTICHTERS zijn. Let wel : het
ligt zeker niet in mijn bedoeling de zovelen die zich voor "De Plate" hebben
ingezet in de hoek te duwen !

juli 1976 : Herdenkingsplechtigheid Ary Sleeks te Walcourt (10 jaar na zijn
teraardebestelling in wildvreemde grond) : NIET VERMELD.

Nou, niet àlles kan vermeld worden. Overigens, er waren op de her-
denkingsplechtigheid al niet meer aanwezigen dan op zijn begrafenis :
in beide gevallen op je vingers te tellen !

Ary SLEEKS woonde te Oostende in het huis nr. 15 aan de Parijsstraat (dat hij
testamentair schonk aan "De Plate" die, ingevolge de ontzettend hoog oplopende
successierechten en nog andere redenen van financiële aard, in de onmogelijkheid
verkeerde het te aanvaarden).

Is het waar dat dit huis

- ° gebouwd werd door Leopold II ? (met de centen van deszelfs doorluchtige hoog-
heid maar vanzelfsprekend met andermans handen) ;
- ° bewoond werd door een van zijn maîtresses ? (en wie in hoogsteigenpersoon was
dat ?) ;
- ° ondergronds verbinding had met het koninklijk domein aan de blinde overzijde van
de straat ? (wat àl te sprookjesachtig om waar te zijn, alhoewel ondergetekende
in Oostende nog mordicus horen beweren heeft dat het zeker en vast zo geweest is !)
- ° dat Ary Sleeks er de 3de eigenaar van was ?